

TOSHKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Toshkent pediatriya tibbiyot
instituti rektori

B.T.Daminov

2022 yil

XUSUSIY BOLALAR VA O'SMIRLAR GINEKOLOGIYASI MODULI DASTURI

Bilim sohasi: 900 000 – Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot

Ta'lim sohasi: 910 000 – Sog'liqni saqlash

Mutaxassislik: 70910301 – Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi

Toshkent – 2022

Tuzuvchilar:

- Kurbanov D.D.** - Toshkent Pediatriya tibbiyot instituti Akusherlik va ginekologiya, bolalar ginekologiyasi kafedrasini mudiri, t.f.d., professor.
- Muxamedxanova SH.T.** Toshkent Pediatriya tibbiyot instituti Akusherlik va ginekologiya, bolalar ginekologiyasi kafedrasini dotsenti, t.f.n., dotsent.
- Ruziyeva N.X.** Toshkent Pediatriya tibbiyot instituti Akusherlik va ginekologiya, bolalar ginekologiyasi kafedrasini dotsenti, t.f.d., dotsent.
- Ishenko I.V.** Toshkent Pediatriya tibbiyot instituti Akusherlik va ginekologiya, bolalar ginekologiyasi kafedrasini assistenti

Taqrizchilar:

- Zufarova SH.A.** - Respublika Axoli reproductiv salomatligi markazi direktori, t.f.d., dotsent
- Ashurova D.T.** - Toshkent Pediatriya tibbiyot instituti Bolalar kasalliklari propedevtikasi, gematologiya kafedrasini mudiri, t.f.d.

Modul dasturi Toshkent pediatriya tibbiyot institutida ishlab chiqildi.

Modul dasturi Toshkent Pediatriya Tibbiyot instituti MUK yigilishida ko'rib chiqilgan va tasdiklashga tavsiya berilgan. (2022 yil “_24_” avgust “_1_” – sonli bayonnoma).

Modul dasturi Toshkent Pediatriya Tibbiyot instituti Kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan. (2022 yil “_31_” avgust “__314__” – sonli buyruq 3- ilova).

1.O'quv modulining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni

Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi bo'yicha magistraturada o'qitishning asosiy maqsadi zamonaviy bolalar va o'smirlar ginekologiyasi amaliyotida sertifikatlash va litsenziyalash talablariga javob beruvchi hamda yetarli darajada bilim, amaliy ko'nikmalar bilan qurollangan yuqori malakali mutaxassis bolalar va o'smirlar ginekologini tayyorlashdir.

Xususiy bolalar va o'smirlar ginekologiyasi modul dasturi – klinik tibbiyotni asosiy qismlaridan biri bo'lib, bolalar va o'smirlar ginekologiyasida patologik jarayonlarni o'rganib, zamonaviy tekshirish usullari, profilaktikasi va davolash usullarini ishlab chiqadi xamda asoratlarni oldini olishni o'rgatadi. Bolalar va o'smirlari ginekologiyasini ilmiy va tajribaviy yo'nalishi reproduktiv tizimi kasalliklarni etiologiyasini, patogenezini, klinikasini, tashxislashni va davolashni o'rganishni kamrab olib, bo'lg'usi bolalar va o'smirlar ginekologiyasi mutaxassisida klinik fiqrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash, shuningdek davolash prinsiplarini aniqlash uchun zamin yaratib beradi.

Modulni o'qitish uchun akusherlik va ginekologiya, OXTA, nur tashxisi, klinik farmakologiya, normal anatomiya va normal fiziologiya, patologik anatomiya va patologik fiziologiya fanlari nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi. Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi moduli keyinchalik tor ixtisosliklar, bolalar va o'smirlar ginekologiyasida statsionar xizmati modullari uchun nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi. Mutaxassislik modullari blokiga kiradi.

2. O'quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1.Modulning maqsadi: Sog'liqni Saqlash tizimining barcha bo'g'inida faoliyat yuritish uchun kerakli hajmdagi zamonaviy bilimga, mahoratga, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarga ega bo'lgan yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash va ularni sog'liqni saqlash muassasalarida (idora/tashkilotlarda) mustaqil mutaxassis sifatida ishlashga tayyorligini shakllantirish..

2.2. Modulning vazifalari:

- bolalar va o'smirlar ginekologiyasi amaliyotida ishlatiluvchi davolash diagnostika tadbirlarini yetarli hajmini mustaqil aniqlashni rivojlantirish;
- ambulator sharoitlarda reproduktiv tizimdagi turli xil jarohatlari va kasalliklari bor bo'lgan kasallarga kerakli hamda adekvat davolash diagnostik muolajalarni bajarishni o'rgatish;
- bolalar va o'smirlari ginekologi kundalik amaliyotida ishlatiluvchi zamonaviy laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlil qilishni o'rganishni rivojlantirish;
- reproduktiv tizimida tez yordam xolatlari bilan bog'lik bo'lgan jarohatlarda va yallig'lanish kasalliklarida zamonaviy darajada yuqori malakali yordam ko'rsatishni rivojlantirish;
- yallig'lanish jarayonlari asoratlarda va reproduktiv tizimi kasalliklarida intensiv terapiya ko'rsatish ko'nikmasini rivojlantirish;

- reproduktiv tizimi kasalliklari bor bo'lgan bemorlarda ijtimoiy hamda mexnat reabilitatsiya tadbirlar majmuasini o'tkazish bo'yicha bilimlarni rivojlantirish;
- reproduktiv tizimi infeksiyon kasalliklarni tarqalishini eng past darajaga kamaytirishni chora tadbirlarini amalga oshirishni o'rganishni rivojlantirish.

2.3. Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

Talaba:

- O'zbekiston Respublikasidagi ginekologik yordamning holati haqida haqida;
- ginekologik xizmatning tarkibiy tuzilmasini va faoliyatlari haqida;
- ambulator, statsionar ginekologik muassasalar va ularning bo'limlarini boshqarish haqida;
- bolalar va o'smirlar ginekologni diplomdan keyingi uzluksiz kasbiy ta'limini rejalashtirish va tashkillashtirish haqida;
- ginekologik muassasalar faoliyatini taxlil qilish va xisobotlarni shakllantirish haqida;
- aholiga ambulator tartibdagi bolalar va o'smirlarga ginekologik yordamni tashkillashtirish haqida;
- tibbiy etika va deontologiya asoslari haqida;
- vrach, bemor, o'rta va kichik tibbiyot xodimi o'rtasidagi munosabatlarning asosi haqida;
- amaliyotda tibbiy deontologiya talablari haqida **tasavvurga ega bo'lishi**;
- bolalar va o'smirlar ginekologiyasida zamonaviy tashhislash usullari va davolashning yangi texnologiyalari, asoratlarini davolash hamda dispenserizatsiya, reabilitatsiya, profilaktika chora-tadbirlari haqida;
- reproduktiv tizimi a'zolari kasalliklarida fizioterapevtik muolajalarni o'z vaqtida va to'g'ri qo'llash haqida;
- ginekologik kasalliklar simptomatologiyasi va qiz bolalar va o'smir qizlarda fizik tashxislash usullari;
- qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni laborator tashxislash usullari, bioximik, bakteriologik, radioimmun, klinik va boshqalar;
- qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni instrumental tashxislash usullari, punksiya, biopsiya, hamma endoskopik tekshiruvlar va boshqalar;
- qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni rentgenologik tashxislash usullari (kraniografiya, gisterosal'pingografiya va boshqalar);
- qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni ul'tratovush tashxislash usullari, transabdominal va transvaginal exografiya;
- qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni gormonal tekshirish usullari;
- qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni mediko – genetik tashxislash usullari;

- jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlari sabablari, turlari va tasnifi, tashxislash va baxolash, davolash usullari
- erta jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari.
- orqada qolgan jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari.
- ayollar reproduktiv tizimi buzilishini funksional tashxislash usullari
- dori vositalarining farmakokinetikasi va farmakodinamikasi
- vrachlik amaliyotida «komanda» bo'lib ishlash tamoyillari haqida;
- halq tabobati bilimlarini reproduktiv tizimi a'zolari kasalliklarida qo'llash haqida;
- yuqumli bo'lgan kasalliklar, epidemiya, pandemiya vaqtida ginekologik yordamni ko'rsatish qoidalari haqida ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;
- qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini klinik tashxislash va davolash;
- qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini laborator tashxislash.
- qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini instrumental tashxislash va davolash;
- erta jinsiy rivojlanishni tashxislash va davolash usullari;
- orqada qolgan jinsiy rivojlanishni tashxislash va davolash usullari;
- zamonaviy tashxislash usullar yordamida jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlarini tashxislash;
- jarroxlik usuli bilan jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlarini davolash usullari;
- shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish;
- -ko'rsatilayotgan tibbiy yordam sifatini oshirish maqsadida klinik audit o'tkazish ***malakalariga ega bo'lishi kerak.***

3. Asosiy qism

3.1. Modulda ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va mazmuni, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Modulda ma'ruza mashg'ulotlari ko'zda tutilmagan.

3.2. Modulda amaliy (seminar) mashg'ulotlari mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

3.2.1. Amaliy (seminar) mashg'ulotlarining mavzulari ro'yxati:

1-mavzu. O'zbekiston Respublikasida o'smir qizlarning salomatligini muxofaza qilish asosiy tamoyillari va bosqichlari.

2-mavzu. YUvenil qon ketishlar. Etiologiya, patogenez. Klinik belgilari. Davolash.

3-mavzu. Amenoreya. Tasnifi. Etiologiya, patogenez. Klinik belgilari. Davolash.

4-mavzu. Jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlari tasnifi, etiologiyasi, tashxislash usullari, klinik belgilari.

5-mavzu. Jarroxlik usuli bilan jinsiy a'zolarining rivojlanishi nuqsonlarini davolash usullari .

6-mavzu. Erta jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari.

7-mavzu. Orqada qolgan jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari.

8-mavzu. Reproduktiv tizimi a'zolari o'smalari. Bachadon o'smalari. Turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari

9-mavzu. Bachadon ortiqlarini o'smalari. Turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari.

10-mavzu. Qiz bolalarda reproduktiv tizimining nospetsifik yallig'lanish kasalliklari. Turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari, oldini olish va davolash usullari.

11-mavzu. Qiz bolalarda reproduktiv tizimining spetsifik yallig'lanish kasalliklari. Turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari, oldini olish va davolash usullari.

12-mavzu. YAllig'lanish kasalliklarni yaqin va uzoq davrdagi asoratlari. Abdominal og'riq sindromi. Appendikulyar-genital sindrom.

13-mavzu. Qiz bolalarda "o'tkir" qorin sindromi

14-mavzu. O'smir qizlarda genitaliyalar jaroxatlari. Reproduktiv tizimning a'zolarining shikastlanishini murakkab shakllari.

15-mavzu. Qiz bolalarda jinsiy a'zolarining jaroxatlari. Turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari, oldini olish va davolash usullari

16-mavzu. Jarroxatlarda birinchi shifokor yordamini ko'rsatish. Jinsiy a'zolar jaroxatlarini sud-tibbiy aspektlari.

17-mavzu. Jinsning jarroxlik korreksiyasi

18-mavzu. CHaqaloqlarda reproduktiv a'zolar patologiyasini tashxislash va davolash.

19-mavzu. Maktabdan oldingi davrda reproduktiv a'zolar patologiyasini tashxislash va davolash.

20-mavzu. Bolalik davrida endoskopik aralashmalar. Endoskopik diagnostik aralashmalar (vagoskopiya, laparoskopiya v.x.).

21-mavzu. Endoskopik davolash aralashmalari. Turlari, ko'rsatmalar, qarshi ko'rsatmalar, bajaralish mexanizmi. Reabilitatsiya.

22-mavzu. YUvenil xomiladorlik xususiyatlari va asoratlari. Olib borish taktikasi.

3.2.2. Amaliy (seminar) mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg'ulotlar mul'timediya qurilmalari bilan jixozlangan auditoriyada bir akademik guruxga ilmiy unvon (ilmiy daraja)ga va kamida 3 yillik uzluksiz ilmiy-pedagogik (ilmiy) ish stajiga ega bo'lgan, shuningdek xorijiy mamlakatlarning falsafa doktori (PhD) yoki unga tenglashtirilgan boshqa ilmiy darajali bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- amaliy mashg'ulotlar maqsadini aniq belgilab olish;
- o'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.

3.2.3. Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar:

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

O'kuv-klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar qo'yidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan:

1. Qiz bolalar va o'smir qizlarda shikoyatlarini yig'a olish;
2. Ginekologik bemorlarni yuqori malakali so'rab-surishtirish (anamnez yig'ish), bemorlarga zarur davolash-diagnostik tadbirlar hajmi va to'plamini aniqlash;
3. Tibbiy hujjatlarni olib borish;
4. Qiz bolalar jinsiy rivojlanishini baxolash
5. Bemorning sistemali surovini o'tkazish.
6. Bimanual, rektal, qin tekshiruvlarini o'tkazish, ko'zgularda ko'rish, surtma olish.
7. Vaginoskopiya o'tkazish
8. Kichik chanoq a'zolarining UTT natijalarini taxlil qilish.
9. Gormonal testlar va funksional sinamalarni o'tkazish va taxlil qilish.
10. Vul'va sinexiyalarini kesish.
11. Bachadon bo'yni va qinni ishlov berish.
12. MKB-10 bo'yicha tashxisni qo'yish.
13. Davolash standartlari bo'yicha bemorni olib borish taktikasi.
14. Ambulator davolashni samaradorligini baxolash.
15. Urgent xolatlarda shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish.
16. Kontratseptivlarni tanlash bo'yicha maslaxat olib borish.
17. Laborator va instrumental taxlillar natijalarini intepretatsiya qilish.
18. Ginekologik jarroxliklar o'tkazish.
19. Tashqi qon ketishlarni vaqtincha to'xtatish;
20. KT, MRT tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish;
21. Semirib ketgan bemorlarni tibbiy ko'rikdan o'tkazish va tana massasi indeksini hisoblash;
22. Aholiga tibbiy-profilaktika yordami tibbiy xizmatning asosiy turi sifatida ko'rsata olish;
23. Nogironlik va vaqtincha mehnatga layoqatsizlikni tasdiqlovchi asosiy hujjatlarni tayyorlash;
24. Profilaktika yordami faoliyatini tahlil qilish va sifatini baholash;

Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

UK 1 . Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;

UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;

UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;

UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;

UK 5. Favquloddagi vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UK 6. Favqulodda vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UKK 1 . Kasbiy faoliyatning standart vazifalarini axborot, bibliografik manbalar, biotibbiyot terminologiyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorlik;

UKK 2. Professional faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun og'zaki va yozma ravishda rus va xorijiy tillarda muloqot qilishga tayyorlik;

UKK 3. Tibbiy xujjatlarni yuritishga tayyorgalik;

UKK 4. Kasbiy muammolarni hal qilishda dori vositalarini va ularning kombinatsiyalarini tibbiy maqsadlarda ishlatishga tayyorlik;

UKK 5. Bemorlarga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil yetish va dastlabki tibbiy sanitar yordam ko'rsatishni ta'minlashga tayyorlik;

UKK 6. Tibbiy yordam ko'rsatishda ko'zda tutilgan tibbiy asboblardan foydalanishga tayyorlik.

---

¹ UK- umumiy kompetensiya

¹ UKK – umumiy kasbiy kompetensiya

Modul davomida egallanadigan rotatsiyalar ro'yxati:

1. “Ambulator-poliklinik yordam ko'rsatish”

Rotatsiya maqsadi: Mustaqil ravishda bemorlarni konsul'tativ poliklinika sharoitida qabul qilish va ishlab chiqilgan algoritm bo'yicha tashxis qo'yish xamda bolalar va o'smirlar ginekologiyasi amaliyotida keng qo'llaniladigan rentgenologik va funksional diagnostika usullardan foydalana olish.

2. “Statsionar sharoitida yordam ko'rsatish”

Rotatsiya maqsadi: Statsionar sharoitida bolalar va o'smirlar ginekologiyasi soxasida qo'llaniladigan tekshirish va davolash usullari, operativ usullarni o'rganish.

3. “Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi soxasidagi endoskopik xirurgiyasi”

Rotatsiya maqsadi: Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi soxasidagi endoskopik xirurgik usullarini o'rganish.

Modul davomida o'quv klinik amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

O'quv klinik amaliyotni tashkil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilari tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Nazariy mashg'ulotlarda olgan bilim va ko'nikmalarni bemorlarni qabul qilish, ko'rish, kuzatish va olib borish orqali mustahkamlaydilar hamda yanada boyitadilar. Bunga moderatorlar, trenerlar, shifokorlar boshchiligida tibbiy yordam ko'rsatish va mustaqil ishlash yo'li bilan erishiladi. SHuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida magistratura talabalari bilimlarini mustaxkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, bemorlar bilan ishlash, vaziyatli masalalar yechish, ilmiy maqolalar va tezislarni chop etish orqali magistratura talabasi bilimini oshirish, mavzular bo'yicha taqdimotlar va ko'rgazmali qurollar tayyorlash, qonun va me'yoriy, tibbiy xujjatlardan foydalana bilish va boshqalar tavsiya etiladi.

Magistratura talabalarining o'quv klinik amaliyoti bo'limlarda o'tkaziladi. Amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Kirish qismi – o'rganilayotgan ko'nikmadan foydalanishning motivatsion asosi, maqsadi va vazifalari aniqlanadi, nazariy jihatlari muhokama qilinadi. Ko'nikma namoish etilgan rasmlar, fotolar, animatsiyalar, videofil'mlar va boshqa namoish materiallari talabalarga pedagog tomonidan namoish etiladi. Agar texnik vositalarni qo'llash talab etilsa, unda ularning ta'sir mexanizmi, qo'llash texnikasi tanishtiriladi.
2. Ko'nikmani pedagog, moderatorlar, trenerlar, shifokorlar tomonidan batavsil tushuntirib, namoish qilib berish. Bu bosqich bemorlar bilan ishlash jarayonida amalga oshiriladi.
3. Ko'nikmani talaba tomonidan ko'p marta mashq qilish – bunda ko'nikmani bosqichlarga to'g'ri taqsimlashga alohida e'tibor qaratiladi. Boshida ko'nikmaning ma'lum bir qism (bosqich)larini mashq qiladi va qadamma-qadam barcha qism (bosqich)larini egallab boradi, kachonki ko'nikmani to'liq bajarmaguncha. O'qituvchi nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'irilaydi. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishga va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashga tayyor bo'lishlari lozim.

Teskari aloqani olgunga qadar, ya'ni o'rganayotgan shaxs mustaqil, biroq pedagog nazorati ostida bajara olganda, ko'nikmani bajarishning barcha bosqichlarini umumlashtirish va mulyajlarda, o'zaro bir-birida ko'p marta mashq qilish va faqat ko'nikmaga ega bo'lgandan so'ng bemorda qo'llaguncha, har bir bosqich namoyish qilinadi va avtomatizm darajasiga yetkaziladi.

4. Bemorlarda ko'llash bosqichida talaba mustaqil, ammo pedagog nazorati ostida ko'nikmani bajaradi.

5. Xulosa – o'rganayotgan shaxs bilan ushbu ko'nikmaning ahamiyatini muhokama qilish va uni turli vaziyatlarda qo'llash, yuzaga kelgan muammolarni aniqlash va hal qilish.

Pedagog (moderatorlar, trenerlar, shifokorlar) har bir talabaning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganlik darajasini baholaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil, tungi navbatchiliklarda, simulyatsion markazlarda o'zlashtirish tavsiya etiladi.

Bajarilayotgan ko'nikmalar algoritmi mavjud bo'lishi va talabalarga oldindan yetkazilishi lozim.

4. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

4.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ruyxati:

1. Kontratsepsiyani tanlash assoslari.
2. Usmirlar shaxsiy gigiyenasi.
3. Xomiladorlar shaxsiy gigiyenasi.
4. CHilla davridagi ayollar shaxsiy gigiyenasi.
5. Klimakterik davrdagi ayollar shaxsiy gigiyenasi.
6. Ayollar jinsiy tarbiyasi.
7. Erkaklar jinsiy tarbiyasi.
8. Oilani maslaxatlash.
9. Mediko-genetik maslaxatlash.
10. Genetik kasalliklar va ularni tashxislash.

4.2. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

- taqdimotlar tayyorlash;
- o'quv adabiyotlari bilan ishlash;
- ilmiy jurnallar bilan ishlash;
- internet ma'lumotlarini o'rganish;
- bemorlar kuratsiyasi;
- navbatchilikda turish;
- vaziyatli masala va testlar tayyorlash;
- masofaviy ta'lim texnologiyasidan foydalanish;
- simulyatorlarda ishlash;
- o'rgatuvchi elektron dasturlarda ishlash.

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Xususiy bolalar va o'smirlar ginekologiyasi moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tqaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda qo'yidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajer, mulyaj va simulyatsion zallarida/markazlarida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatidan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;
- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatidan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;
- bemorlar kuratsiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;
- axoli orasida sanitar oqartuv ishlarni suxbat va ma'ruzalarni o'tqazish;
- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;
- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- modulning (fanning) bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;
- vaziyatli va klinik muamollarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;
- CASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) yechish;
- Modellar yasash, krossvordlar tuzish, orgonayzerlar tuzish va x.k.

Xususiy bolalar va o'smirlar ginekologiyasi modul dasturi bo'yicha kurs ishi rejada ko'zda tutilmagan.

Modul bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari

Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi moduli bo'yicha nazorat turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Talabalarning modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy nazorat (JN)
- oraliq nazorat (ON)
- yakuniy nazorat (YAN).

Modulga ajratilgan 45 kreditni talaba JN davomida yig'adi. Modul 1,2,3,4,5 semestr davom etadi. Moduldan keyin talaba yarim yillik attestatsiya o'tadi. ON va YANlarga kredit ajratilmaydi, ammo o'tilishi majburiy.

JORIY NAZORAT (JN)

JNda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi moduli bo'yicha JN yozma, test, tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantomlarda ishlash, ma'lumotlarini o'rganish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Talaba JNdan belgilangan kreditlarni to'plagandan, ON va YANlardan o'tganidan keyingina attestatsiyaga kiritiladi.

Joriy nazoratda saralash (o'tish) ballidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakul'tet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo'yicha joriy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. SHu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba magistratura bo'limi boshlig'i tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

Modul bo'yicha magistratura talabasi reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi		Bah o	Ta'rifi
86-100	A	"a'lo" – a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;	5	a'lo

			<p>muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi;</p> <p>nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;</p> <p>modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariyva amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
81-85	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p>	4	yaxshi

			<p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi</p>		

			<p>vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-70	D	"qoniqarli" – sust natija, qo'pol kamchiliklar bilan	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>	3	Qoni qarli
55-59	E	"o'rta" – minimal natijaga teng	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon</p>		

			<p>qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54	FX	"qoniqarsiz" – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>	2	Qoni qarsiz
0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" – to'liq qayta o'zlashtirishi lozim	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa;</p>		

			amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		
--	--	--	---	--	--

ORALIQ NAZORAT (ON)

Oraliq nazoratga JNdan o'tgan talaba kiritiladi. Oraliq nazoratda talabanning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma darajasini, kompetensiyalarni egallaganlik darajasini aniqlash va baholash ko'zda tutiladi. Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi moduli bo'yicha ON ikki bosqichda: test va og'zaki topshiriqlar shaklida o'tkaziladi.

Baholashda talabanning modul bo'yicha egallagan bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirish, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi hisobga olinadi. Modul bo'yicha talabanning ON bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichi 100 ballik tizimda baholanadi va turlari bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi:

№	Nazorat turi	Maksimal ball	Koeffitsiyent	Saralash bali
1.	Test	30	0,3	16,5
2.	YOzma topshiriq	70	0,7	38,5
	JAMI	100	1	55,0

Bunda har bir topshiriq bo'yicha maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball. ONda saralash balini (55) yig'olmagan talaba ONdan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda to'liq kreditni yig'gan bo'lsa ham).

YAKUNIY NAZORAT (YAN)

JNga ajratilgan kreditlarni to'liq to'plagan, ONdan o'tgan talaba YANga kiritiladi. YAN modul yakunida og'zaki shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarning kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi.

YANda saralash balini (55) yig'olmagan talaba YANdan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda to'liq kreditni yig'gan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Kasalligi sababli yakuniy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakul'tet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. SHu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakul'tet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

JN, ON va YAN dan o'tgan, magistratura me'yoriy xujjatlarida belgilangan boshqa turdagi faoliyatlarni bajargan talabalar yarim yillik attestatsiyaga kiritiladi.

5. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

5.1. Asosiy adabiyotlar:

1. Ayupova. F.M. Ginekologiya –Mehridaryo.2015y
2. Ayupova F.M., Jabbarova YU.K.Ginekologiya, -2006 y
3. Kurbanov D.D. va boshq. – Detskaya ginekologiya. 2018 y
4. Ginekologiya : uchebnik / B. I. Baisova i dr. ; pod red. G. M. Savel'yevoy, V. G. Breusenko. - 4-e izd., pererab. i dop. - 2011.
5. Gurkin YU.A. - Ginekologiya podrostkov. 2004g
6. Ginekologiya detey i podrostkov. Bogdanova B.A. 2010
7. Kulakov V.I., Bogdanova ye.A. Rukovodstvo po ginekologii detey i podrostkov. Moskva- 2005 g.
8. Pediatric and adolescent gynecology. Paula G.Adams Hillard\ 2013

5.2. Qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni, 1998.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti 2017 yil 20 apreldagi PF-2909-sonli “Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 5 maydagi PQ-2956-sonli “Tibbiy ta'lim tizimini yanada islox qilish chora-tadbirlari to'g'risida”gi qarori.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 7 dekabrda PF-5590 sonli “O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar to'g'risida”gi Farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 6 maydagi PQ-4310 sonli “Tibbiyot va farmatsevtika ta'limi va ilm-fani tizimini yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to'g'risida”gi qarori.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 7 apreldagi PQ-4666 sonli “Tibbiy-sanitariya sohasida kadrlarni tayyorlash va uzluksiz kasbiy

rivojantirishning mutlaqo yangi tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida” qarori.

7. Kulakov V.I., Bogdanova ye.A. Rukovodstvo po ginekologii detey i podrostkov. Moskva- 2005 g.

8. Pediatric and adolescent gynecology/ Ch.Sultan/2004

9. Ginekologiya detey i podrostkov. Pod redaksiyey Uvarovoy V.P., Rostov – na Donu, 2004

10. Gurkin YU.A. - Ginekologiya podrostkov. 2000y

11. Kurbanov D.D. va boshq. – Detskaya ginekologiya. 2018 y

12. Atlas detskoy i podrostkovoy ginekologii. Vol’f A.S., Mittag YU.E. per. s nem. 2004

13. Ginekologiya detskogo vozrasta. Kokolina V.F. 2003

14. Ginekologiya detey i podrostkov. Pod redaksiyey Uvarovoy V.P., Rostov – na Donu, 2004

15. Textbook of Obstetrics & Gynaecology, Editor(s): D. Keith Edmonds/ Published Online: 2008.

<http://onlinelibrary.wiley.com/book/10.1002/9780470753354>

---

16. Williams Gynecology, 2e

Barbara L. Hoffman, John O. Schorge, Joseph I. Schaffer, Lisa M. Halvorson, Karen D. Bradshaw, F. Gary Cunningham, Lewis E. Calver

Jurnallar:

1. Vestnik vracha obshey praktiki

2. Pediatriya

3. Akusherstvo i ginekologiya. Moskva

4. American journal of Obstetrics and Gynecology. New York

5.3. Internet saytlari:

1. www.med-info.ru

2. www.rosmedlib.ru

3. www.pubmed.com

4. www.ziyonet.uz

5. www.medlinks.ru

6. www.jcmfs.com

XUSUSIY BOLALAR VA O'SMIRLAR GINEKOLOGIYASI MODUL

DASTURI

SILLABUS

Modulning to'liq nomi	Xususiy bolalar va o'smirlar ginekologiyasi	
Modul kodi:	Kredit hajmi: 44 SHundan: JN – 44 kredit; ON – 0 kredit (o'tilishi majburiy); YAN – 0 kredit (o'tilishi majburiy); YArim yillik attestatsiya – 0 kredit (o'tilishi majburiy)	Modul o'tilish davri: 1-5 semestr
Ta'lim yo'nalishi	70910307 – Bolalar va o'smirlar ginekologiyasi	1-2 bosqich magistratura
Modulning davomiyligi	44 hafta	
O'quv soatlari xajmi:	Jami soat:	1340
	SHuningdek:	
	ma'ruza	
	amaliy mashg'ulot	780
	mustaqil ta'lim	780
O'quv modulining statusi	Mutaxassislik modullar bloki	
OTM nomi, manzili		
Kafedra nomi		
Mazkur kursning o'qituvchilari haqida ma'lumot	F.I.SH.	E-mail: E-mail:
Mashg'ulot vaqti va joyi		
Modulning mazmuni	Xususiy bolalar va o'smirlar ginekologiyasi modul dasturi – klinik tibbiyotni asosiy qismlaridan biri bo'lib, bolalar va o'smirlar ginekologiyasida patologik jarayonlarni o'rganib, zamonaviy tekshirish usullari, profilaktikasi va davolash usullarini ishlab chiqadi xamda asoratlarni oldini olishni o'rgatadi. Bolalar va o'smirlari ginekologiyasini ilmiy va tajribaviy yo'nalishi reproduktiv tizimi kasalliklarni etiologiyasini, patogenezini, klinikasini, tashxislashni va davolashni o'rganishni kamrab olib, bo'lg'usi bolalar va o'smirlar ginekologiyasi mutaxassisida klinik fiqlash, kasallik va uning belgilarini asoslash, shuningdek davolash prinsiplarini aniqlash uchun zamin yaratib beradi.	
Prerekvizitlar	jarrohlik stomatologiya, bolalar jarroxlik stomatologiyasi, yuz-jag' jarroxligi, OXTA, nur tashxisi, klinik farmakologiya, normal anatomiya va normal fiziologiya, patologik anatomiya va patologik fiziologiya	
Postrekvizitlar	Akusherlik va ginekologiya, bolalar ginekologiyasi, OXTA, nur tashxisi, klinik farmakologiya, normal anatomiya va normal fiziologiya, patologik anatomiya va patologik fiziologiya	
Modulning maqsadi	Xususiy bolalar va o'smirlar ginekologiyasi moduli keyinchalik tor ixtisosliklar, bolalar va o'smirlar ginekologiyasida statsionar xizmati modullari uchun nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi.	
Modulning vazifalari	– bolalar va o'smirlar ginekologiyasi amaliyotida ishlatiluvchi davolash diagnostika tadbirlarini yetarli hajmini mustaqil aniqlashni rivojlantirish;	

	<ul style="list-style-type: none"> – ambulator sharoitlarda reproduktiv tizimdagi turli xil jarohatlari va kasalliklari bor bo'lgan kasallarga kerakli hamda adekvat davolash diagnostik muolajalarni bajarishni o'rgatish; – bolalar va o'smirlari ginekologi kundalik amaliyotida ishlatiluvchi zamonaviy laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlil qilishni o'rganishni rivojlantirish; – reproduktiv tizimida tez yordam xolatlari bilan bog'lik bo'lgan jarohatlarda va yallig'lanish kasalliklarida zamonaviy darajada yuqori malakali yordam ko'rsatishni rivojlantirish; – yallig'lanish jarayonlari asoratlarida va reproduktiv tizimi kasalliklarida intensiv terapiya ko'rsatish ko'nikmasini rivojlantirish; – reproduktiv tizimi kasalliklari bor bo'lgan bemorlarda ijtimoiy hamda mexnat rehabilitatsiya tadbirlar majmuasini o'tkazish bo'yicha bilimlarni rivojlantirish; – reproduktiv tizimi infeksiyon kasalliklarni tarqalishini eng past darajaga kamaytirishni chora tadbirlarini amalga oshirishni o'rganishni rivojlantirish.
<p>Modul bo'yicha talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar</p>	<p>Talaba tasavvurga ega bo'lishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – O'zbekiston Respublikasidagi ginekologik yordamning holati haqida haqida; – ginekologik xizmatning tarkibiy tuzilmasini va faoliyatlari haqida; – ambulator, statsionar ginekologik muassasalar va ularning bo'limlarini boshqarish haqida; – bolalar va o'smirlar ginekologni diplomdan keyingi uzluksiz kasbiy ta'limini rejalashtirish va tashkillashtirish haqida; – ginekologik muassasalar faoliyatini taxlil qilish va xisobotlarni shakllantirish haqida; – aholiga ambulator tartibdagi bolalar va o'smirlarga ginekologik yordamni tashkillashtirish haqida; – tibbiy etika va deontologiya asoslari haqida; – vrach, bemor, o'rta va kichik tibbiyot xodimi o'rtasidagi munosabatlarning asosi haqida; – amaliyotda tibbiy deontologiya talablari haqida fiziologik holatlar qatori; <p>Talaba bilishi va bajara olishi lozim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bolalar va o'smirlar ginekologiyasida zamonaviy tashhislash usullari va davolashning yangi texnologiyalari, asoratlarini davolash hamda dispenserizatsiya, rehabilitatsiya, profilaktika chora-tadbirlari haqida; – reproduktiv tizimi a'zolari kasalliklarida fizioterapevtik muolajalarni o'z vaqtida va to'g'ri qo'llash haqida; – ginekologik kasalliklar simptomatologiyasi va qiz bolalar va o'smir qizlarda fizik tashxislash usullari; – qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni laborator tashxislash usullari, bioximik, bakteriologik, radioimmun, klinik va boshqalar; – qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni instrumental tashxislash usullari, punksiya, biopsiya, hamma endoskopik

	<p>tekshiruvlar va boshqalar;</p> <ul style="list-style-type: none"> – qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni rentgenologik tashxislash usullari (kraniografiya, gisterosal'pingografiya va boshqalar); – qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni ul'tratovush tashxislash usullari, transabdominal va transvaginal exografiya; – qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni gormonal tekshirish usullari; – qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni mediko – genetik tashxislash usullari; – jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlari sabablari, turlari va tasnifi, tashxislash va baxolash, davolash usullari – erta jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari. – orqada qolgan jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari. – ayollar reproduktiv tizimi buzilishini funksional tashxislash usullari – dori vositalarining farmakokinetikasi va farmakodinamikasi – vrachlik amaliyotida «komanda» bo'lib ishlash tamoyillari haqida; – halq tabobati bilimlarini reproduktiv tizimi a'zolari kasalliklarida qo'llash haqida; – yuqumli bo'lgan kasalliklar, epidemiya, pandemiya vaqtida ginekologik yordamni ko'rsatish qoidalari haqida <p>Talaba quyidagi ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini klinik tashxislash va davolash; – qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini laborator tashxislash. – qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini instrumental tashxislash va davolash; – erta jinsiy rivojlanishni tashxislash va davolash usullari; – orqada qolgan jinsiy rivojlanishni tashxislash va davolash usullari; – zamonaviy tashxislash usullar yordamida jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlarini tashxislash; – jarroxlik usuli bilan jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlarini davolash usullari; – shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish; – ko'rsatilayotgan tibbiy yordam sifatini oshirish maqsadida klinik audit o'tkazish
Ta'lim berish usullari	amaliy mashg'ulotlar
Ta'minot	videofil'mlar, mul'timediyali va o'qituvchi komp'yuter dasturlardan, o'qitish metodikasidagi yangi texnologiyalardan, mavzular bo'yicha nazariy bilimlarni so'rashdan foydalaniladi; mustaqil ishi, individual prezentatsiyalar, uyga berilgan vazifalarni tayyorlash, testlar, vaziyatli masalalar va boshqalar.

O'qitish natijalari:

Modulni yakunlaganda talaba biladi:

1. Bolalar va o'smirlar ginekologiyasida zamonaviy tashhislash usullari va davolashning yangi texnologiyalari, asoratlarini davolash hamda dispenserizatsiya, reabilitatsiya, profilaktika chora-tadbirlari haqida;
2. Reproduktiv tizimi a'zolari kasalliklarida fizioterapevtik muolajalarni o'z vaqtida va to'g'ri qo'llash haqida;
3. Ginekologik kasalliklar simptomatologiyasi va qiz bolalar va o'smir qizlarda fizik tashxislash usullari;
4. Qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni laborator tashxislash usullari, bioximik, bakteriologik, radioimmun, klinik va boshqalar;
5. Qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni instrumental tashxislash usullari, punksiya, biopsiya, hamma endoskopik tekshiruvlar va boshqalar;
6. Qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni rentgenologik tashxislash usullari (kraniografiya, gisterosal'pingografiya va boshqalar);
7. Qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni ul'tratovush tashxislash usullari, transabdominal va transvaginal exografiya;
8. Qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni gormonal tekshirish usullari;
9. Qiz bolalar va o'smir qizlarda ginekologik kasalliklarni mediko – genetik tashxislash usullari;
10. Jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlari sabablari, turlari va tasnifi, tashxislash va baxolash, davolash usullari
11. Erta jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari.
12. Orqada qolgan jinsiy rivojlanishi turlari, tasnifi, kelib chiqish sabablari va davolash usullari.
13. Ayollar reproduktiv tizimi buzilishini funksional tashxislash usullari
14. Dori vositalarining farmakokinetikasi va farmakodinamikasi
15. Vrachlik amaliyotida «komanda» bo'lib ishlash tamoyillari haqida;
16. Halq tabobati bilimlarini reproduktiv tizimi a'zolari kasalliklarida qo'llash haqida;
17. YUqumli bo'lgan kasalliklar, epidemiya, pandemiya vaqtida ginekologik yordamni ko'rsatish qoidalari haqida

Modulni yakunlaganda talaba bajara oladi:

1. Qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini klinik tashxislash va davolash;
2. Qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini laborator tashxislash.
3. Qiz bolalar va o'smir qizlarda jinsiy a'zolari kasalliklarini va reproduktiv tizim buzilish faoliyatini instrumental tashxislash va davolash;
4. Erta jinsiy rivojlanishni tashxislash va davolash usullari;
5. Orqada qolgan jinsiy rivojlanishni tashxislash va davolash usullari;
6. Zamonaviy tashxislash usullar yordamida jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlarini tashxislash;
7. Jarroxlik usuli bilan jinsiy a'zolarning rivojlanishi nuqsonlarini davolash usullari;
8. SHoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish;
9. Ko'rsatilayotgan tibbiy yordam sifatini oshirish maqsadida klinik audit o'tkazish